

Súd: Okresný súd Humenné
Spisová značka: 10Csp/51/2019
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8319208108
Dátum vydania rozhodnutia: 10. 06. 2020
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Iveta Gildeinová
ECLI: ECLI:SK:OSHE:2020:8319208108.2

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Humenné sudkyňou JUDr. Ivetou Gildeinovou v právnej veci žalobcu POHOTOVOSŤ, s.r.o., Pribinova 25, Bratislava - Staré Mesto, IČO: 35 807 598, zast. JUDr. Katarínou Hegedúšovou, advokátkou, Majerníkova 3/A, Bratislava proti žalovanému I. C.Č., nar. XX.X.XXXX, bytom F. XX o zaplatenie 136 eur s prísl. takto

rozhodol:

Žalovaný je povinný zaplatiť žalobcovi sumu 136 eur spolu s úrokom z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 136 eur od 13.11.2016 do zaplatenia a to všetko do troch dní od právoplatnosti tohto rozsudku.

Súd konanie do sumy 300 eur a v časti zmluvného úroku vo výške 44% ročne zastavuje.

V prevyšujúcej časti súd žalobu žalobcu zamietá.

Náhradu trov konania súd stranám nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa podanou žalobou domáhal, aby súd zaviazal žalovaného uhradiť mu sumu 136 eur titulom istiny, sumu 16 eur ako odplatu, zmluvnú pokutu vo výške 33 eur, poplatky za upomienky vo výške 300 eur, zmluvný úrok vo výške 44% ročne zo sumy 200 eur od 12.11.2015 do 22.8.2016, zo sumy 168 eur od 23.8.2016 do 15.2.2017, zo sumy 136 eur od 16.2.2017 do zaplatenia, zákonný úrok z omeškania vo výške 5% ročne zo sumy 152 eur od 13.11.2016 do zaplatenia a na úhradu trov konania. Vo svojej žalobe uviedol, že na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.11.2015 poskytol žalovanému úver vo výške 200 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a zaplatiť mu odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadne splatného úveru predstavuje sumu 104 eur, t.j. zaplatiť mu celkovú čiastku 304 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal uhradiť do 12.11.2016.

V zmysle všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru sa strany zmluvy dohodli, že ak spotrebiteľ neuhradí celkovú čiastku úveru v lehote dohodnutej v zmluve o spotrebiteľskom úvere, žalovaný sa zaväzuje zaplatiť žalobcovi zmluvnú pokutu vo výške 33 eur. Žalovaný sa taktiež zaviazal uhradiť za každú upomienku zaslanú žalobcom sumu 30 eur, pričom upomienok bolo 10, takže žalovaný je povinný uhradiť sumu 300 eur.

Žalovaný z poskytnutého úveru uhradil sumu 64 eur.

2. Spolu so žalobou predložil žalovaný zmluvu o spotrebiteľskom úvere zo dňa 12.11.2015, z ktorej vyplýva poskytnutie sumy 200 eur, pričom žalovaný sa zaviazal vrátiť sumu 304 eur, v bode 2 je dohodnutá odplata vo výške 16 eur, v bode 3 úrok vo výške 44% ročne, zmluvná pokuta vo výške 33 eur a poplatok za upomienku vo výške 30 eur.

3. Podaním doručeným súdu dňa 3.12.2019 žalobca uviedol, že eviduje od žalovaného úhrady vo výške 64 eur. V časti poplatky za upomienky vo výške 300 eur a v časti zmluvného úroku vo výške 44% ročne zobral žalobca svoju žalobu späť. K zmluvnej pokute žalobca uviedol, že táto je dohodou určená peňažná suma, ktorú je dlžník povinný zaplatiť veriteľovi

pre prípad porušenia zmluvnej povinnosti a zaťažuje toho kto dohodnutú povinnosť porušil, t. j. dlžníka, a to aj keď veriteľovi nevznikla žiadna škoda. Porušenie povinnosti spočíva v tom, že dlžník nesplnil svoj dlh vôbec alebo riadne. Zmluvná pokuta je tradične zaraďovaná medzi zabezpečovacie prostriedky a je charakteristická svojou zabezpečovacou funkciou (nie uhradzovacou). Žalobca má za to, že zmluvná pokuta nie je poplatkom ani úrokom zo zmluvy a preto nemožno poprieť žalobcov nárok na úhradu zmluvnej pokuty, ktorá predstavuje zabezpečovací prostriedok. Žalobca preukázal, že žalovaný porušil zmluvné podmienky a je dlhodobo v omeškaní s úhradou istiny. Občiansky zákonník síce súdu priznáva moderačné právo, ktorým možno zmierniť neprimerane vysokú zmluvnú pokutu nie však ju úplne zamietnuť.

Podľa ust. § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka „Spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.“

Žalobca ďalej poukázal na prehlásenie v spodnej časti zmluvy o úvere: „Dolupodpísaný spotrebiteľ vyhlasuje, že súhlasí s obsahom tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, bol oboznámený so Všeobecnými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere; nemá k nim žiadne výhrady a zaväzuje sa ich dodržiavať. Súčasne potvrdzuje prevzatie zmluvy o spotrebiteľskom úvere vrátane Všeobecných podmienok poskytnutia spotrebiteľského úveru a vyhlasuje, že informácie, ktoré poskytol veriteľovi pred uzatvorením tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere, sú pravdivé a že má právnu spôsobilosť v zmysle Občianskeho zákonníka na uzatvorenie tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere a že je schopný splácať dlžnú sumu v zmysle podmienok tejto zmluvy o spotrebiteľskom úvere.“

Žalovaný predmetné prehlásenie potvrdil samostatne svojim vlastnoručným podpisom. Pokiaľ žalovaný podpísal predmetné prehlásenie a zároveň na ďalšom mieste (hneď nad týmto prehlásením ďalším podpisom) podpísal aj zmluvu o úvere, nie je dôvod pochybovať o jeho vôli pristúpiť aj na všeobecné podmienky poskytnutia spotrebiteľského úveru. Predmetné prehlásenie sa nachádza nad potvrdením o prevzatí peňažných prostriedkov, teda žalovanému muselo byť zrejmé, že takéto prehlásenie potvrdené jeho podpisom má právne následky tam určené.

4. Žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 8.1.2020 uviedol, že uznáva dlh vo výške 136 eur spolu so zákonným úrokom a v prevyšujúcej časti navrhuje žalobu žalobcu zamietnuť. Zmluva je v časti prevyšujúcej rozdiel medzi výškou poskytnutého a zaplateného úveru v rozpore s dobrými mravmi, keďže dojednaná zmluvná pokuta, poplatky za upomienky a zmluvný úrok vo výške 44 % sa prieči dobrým mravom a teda zmluva je v tejto časti neplatná (§ 39 OZ).

Ďalej uviedol, že na právny vzťah založený zmluvou o úvere je potrebné aplikovať príslušné ustanovenia Občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. Občianskeho zákonníka), a to cez odkaz podľa ustanovenia § 1 ods. 2 druhá veta Obchodného zákonníka. Táto zmluva podlieha tiež režimu zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch, pretože bola uzavretá medzi veriteľom ako právnickou osobou, ktorá má v predmete svojej podnikateľskej činnosti poskytovanie úverov a pôžičiek a na druhej strane spotrebiteľom ako fyzickou osobou, ktorej bol poskytnutý spotrebiteľský úver na iný účel ako na výkon zamestnania, povolania alebo podnikania. Zmluva spĺňa charakteristiku štandardných spotrebiteľských zmlúv, ktorých základnou črtou je, že sú pripravené pre spotrebiteľa vopred a nie je vytvorený priestor na dojednávanie obsahu zmluvy alebo jej zmeny pred ich uzavretím. Súčasťou zmluvy sú všeobecné obchodné podmienky, ktoré žalovaný ako dlžník ovplyvniť nemôže, sú pripravené vopred a pre veľký počet spotrebiteľov.

V prípade úroku vo výške 44 % ročne žalovaný uviedol, že úrok nie je v zákonom dovolenej výške. Úroky za poskytovanie peňažných prostriedkov musia podliehať súdnej kontrole vo svetle princípu dobrých mravov (§ 39 Občianskeho zákonníka). Doterajšia judikatúra súdov nespochybnila, že neprimerané úroky sú v rozpore s pravidlami správania sa, ktoré sú v spoločnosti v prevažnej miere uznávané a predstavujú základný hodnotový poriadok. Vychádzajúc zo štatistických údajov zverejnených na webovej stránke Národnej banky Slovenska (https://www.nbs.sk/_img/Documents/STATIST/URSADZ/PUM/0710-01-2013.XLS) boli priemerné úrokové sadzby pri spotrebiteľských úveroch za obdobie od 1 roka do 5 rokov v novembri 2015, kedy bola predmetná zmluva uzavretá, v sadzbe 12,55 %. Úrok

predmetného úveru viac ako 3-násobkom priemernej sadzby úverov poskytovaných v rovnakom období. Dohoda o výške úrokov totiž musí byť v súlade s ustanovením § 39 Občianskeho zákonníka, teda nesmie sa priečiť dobrým mravom. Právny úkon postihnutý takouto vadou je absolútne neplatný.

Žalobca v žalobe požaduje taktiež zaplatenie odplaty, zmluvnej pokuty a poplatkov za upomienku spolu vo výške 349 EUR. Už na prvý pohľad ide o úžerné poplatky, ktoré sú v rozpore s dobrými mravmi. V danom prípade, vzhľadom na výšku istiny (200 EUR) a výšku všetkých poplatkov (349 EUR), možno konštatovať, že žalobca obsiahol v zmluve ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán

v neprospech spotrebiteľa v súlade s ust. 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a teda predmetné poplatky je nutné považovať za neprijateľné zmluvné podmienky, ktoré sú jednoznačne v rozpore s dobrými mravmi v súlade s ust. § 39 Občianskeho zákonníka.

Zmluvná podmienka - dojednanie poplatkov pokút a odplaty vo výške 349 EUR spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, oprávňuje dodávateľa na neprimerane vysoké plnenie, a preto je v zmysle generálnej klauzuly uvedenej v § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka a v súvislosti s porušením princípu dobrých mravov neprijateľná.

5. Žalobca vo svojom písomnom vyjadrení doručenom súdu dňa 4.2.2020 uviedol, že v zmluve o spotrebiteľskom úvere je uvedené: „Spotrebiteľ sa zaväzuje zaplatiť celkovú čiastku 304,- Eur, ak nie je dohodnuté inak do 12.11.2016 na účet veriteľa špecifikovaný vo Všeobecných podmienkach poskytnutia spotrebiteľského úveru alebo v hotovosti mandatárovi.“ Z vyššie uvedeného vyplýva, že nemožno hovoriť o absencii výšky, počtu a termínu splátok istiny, úrokov a iných poplatkov. Dlžník sa zmluvou o spotrebiteľskom úvere zaviazal k poukázaniu jednej splátky v celkovej hodnote 304,- Eur do 12.11.2016. Ako je v texte zmluvy o spotrebiteľskom úvere špecifikované, výška 304,- Eur pozostáva zo sumy istiny vo výške 200,- eur, úroku vo výške 88,- Eur a odplaty vo výške 16,- Eur a taktiež je uvedené, že žalovaný je povinný uhradiť celkovú čiastku 304,- Eur do 12.11.2016.

V zmysle uvedeného je v zmluve o spotrebiteľskom úvere jasne určené rozlíšenie splátky istiny, úrokov a poplatkov (200,- Eur +88,- Eur + 16,- Eur = celková suma 304,- EUR). Z uvedeného s určitou výplývajú, že predmetná zmluva o spotrebiteľskom úvere nemôže byť posúdená ako bezúročná a bez poplatkov vzhľadom k tomu, že spĺňa všetky zákonom stanovené obligatórne náležitosti.

Žalovaný v prípade, že po podpise zmluvy o spotrebiteľskom úvere nadobudol pocit, že podpísal nevýhodnú zmluvu alebo že odplata, úrok či ročná percentuálna miera nákladov je vysoká, mal právo odstúpiť od zmluvy bez uvedenia dôvodu do 14 kalendárnych dní odo dňa uzavretia zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Uvedené právo žalobca nevyužil, z čoho jednoznačne vyplýva, že súhlasil s obsahom zmluvy o spotrebiteľskom úvere a so všetkými podmienkami poskytnutia spotrebiteľského úveru.

Žalovaný svoju vôľu uzavrieť zmluvu o úvere potvrdil svojim podpisom. Žalovaný si bol vedomý svojich záväzkov vyplývajúcich z predmetnej zmluvy o úvere.

Nedostatok opatrnosti spotrebiteľa taktiež nespôsobuje absolútnu neplatnosť právneho úkonu. Žalobca poukazuje aj na Rozsudok Súdneho dvora zo dňa 12.01.2006, sp. zn.: C-361/04, vo veci X. M. - C. a ďalší v. OHIM, podľa ktorého „priemerný spotrebiteľ vykazuje najvyšší stupeň pozornosti vo chvíli, keď si pripravuje a realizuje svoj výber medzi rôznymi výrobkami dotknutej kategórie.“

Občiansky zákonník spája neplatnosť právneho úkonu na prvom mieste s právnym úkonom, ktorý svojim obsahom či účelom odporuje zákonu (t.j. Občianskemu zákonníku alebo inému zákonu). Z hľadiska absolútnej neplatnosti právneho úkonu je dôležitý efekt (výsledok) tohto konania, t.j. nedovolenosť právneho úkonu (rozpor so zákonom).

Nakoľko dohoda o úrokovej sadzbe spĺňa všetky náležitosti ustanovené zákonom, tak, ju nemožno považovať za právny úkon absolútne neplatný v zmysle § 39 Občianskeho zákonníka. Žalovaný v Zmluve o úvere vyhlásil, že sa oboznámil a súhlasil s obsahom zmluvy (vrátane Všeobecných podmienok poskytnutia úveru, ktoré sú neoddeliteľnou súčasťou zmluvy o úvere) a že nemá k nej žiadne výhrady a zaväzuje sa ju dodržiavať.

Žalobca má za to, že na určenie zmluvy za bezúročnú a bez poplatkov v zmysle zákona č. 129/2010 Z. z. nie je naplnený žiaden predpoklad uvedený žalobcom.

6. Z vyjadrenia žalovaného doručeného súdu dňa 27.2.2020 súd neuvádza skutočnosti týkajúce sa časti, v ktorej žalobca zbral svoju žalobu späť. K zmluvnej pokute a odplate žalovaný vo svojom písomnom vyjadrení uviedol, že žalobca taktiež požadoval zaplatenie zmluvnej pokuty vo výške 33 EUR. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú dohodnutú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho

úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. V tejto veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy je prísnejšie, resp. výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda zmluva je koncipovaná výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy, čo už samo o sebe spôsobuje nerovnováhu v povinnostiach oboch účastníkov. Zmluvná pokuta uvedená v zmluve o spotrebiteľskom úvere vôbec nerozlišuje závažnosť porušenia tej - ktorej zmluvnej povinnosti (teda či ide o neuhradenie celej čiastky úveru alebo len jeho nepatrnú časť v lehote dohodnutej v zmluve) a z tohto hľadiska aj primeranosť zmluvnej pokuty k porušeniu jeho zmluvnej povinnosti. Nerozlíšenie medzi konkrétnym porušením zmluvnej povinnosti a výškou pokuty znamená neurčitú dohodu o zmluvnej pokute. Vzhľadom na to, že bol poskytnutý úver vo výške 200,- eur a zmluvná pokuta je vo výške 33,- eur, je takáto zmluvná pokuta neprímerane vysoká a v rozpore s dobrými mravmi.

Na základe vyššie uvedeného sa musí toto zmluvné dojednanie, ktorého obsahom je dojednanie zmluvnej pokuty ako neprijateľnú zmluvnú podmienku spôsobujúca značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. To spôsobuje jej absolútnu neplatnosť, a preto neprichádza do úvahy ani aplikácia ustanovenia § 545a Občianskeho zákonníka, v ktorom je upravené moderačné právo súdu na zníženie neprímerane vysokej zmluvnej pokuty.

Krajský súd v Prešove vo veci 1 8Co/109/2011 konštatoval, že cit. „neprijateľnou zmluvnou podmienkou je podmienka, ktorá vyvoláva v neprospech spotrebiteľa ako slabšej zmluvnej strany hrubú nerovnováhu. Znak neprijateľnej zmluvnej podmienky napĺňa nielen podmienka, ktorá je neprímeraná (napr. neprímeraná sankcia za porušenie záväzku spotrebiteľa), ale aj podmienka, ktorá je neurčitá alebo je v rozpore s „ratio legis zákonného „

ustanovenia, podľa ktorého bola dojednaná (napr. úroky z omeškania nad limit podľa nar. vl. 87/1995 Z.z.). Za neprijateľnú považuje odvolací súd aj zmluvnú podmienku, ktorá vyjadruje finančný záväzok spotrebiteľa za plnenie, ktoré mu po materiálnej stránke nie je dodané a slúži v skutočnosti záujmom dodávateľa (tzv. teória skutočného plnenia spomínaná najčastejšie v súvislosti s poplatkami v spotrebiteľských úverových vzťahoch)“.

Zmluvná podmienka - dojednanie pokút a odplaty vo výške 49 EUR (33 EUR + 16 EUR) spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach (vzhľadom na poskytnutie istiny vo výške 200 EUR) medzi dodávateľom a spotrebiteľom v neprospech spotrebiteľa, oprávňuje dodávateľa na neprímerane vysoké plnenie.

7. Podľa § 144 Civilného sporového poriadku žalobca môže žalobca vziať žalobu späť.

8. Podľa § 145, ods. 2 Civilného sporového poriadku ak je žaloba vzatá späť sčasti, súd konanie v tejto časti zastaví. O čiastočnom späťvzátí žaloby rozhodne súd v rozhodnutí vo veci samej.

9. Žalobca zobral svoju žalobu podaním doručeným súdu dňa 3.12.2019 späť v časti poplatkov za upomienky vo výške 300 eur a v časti zmluvného úroku vo výške 44% ročne, preto súd konanie v tejto časti zastavil.

10. Podľa ust. § 52 ods. 1 Občianskeho zákonníka v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o poskytovaní verejných služieb (ďalej len „Občiansky zákonník“), spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom.

11. Podľa ust. § 52 ods. 3 a 4 Občianskeho zákonníka, dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa ustanovenia §1 ods. 2 zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení účinnom v čase uzavretia zmluvy o úvere (ďalej len „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi.

13. Podľa ustanovenia §9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

14. Podľa ustanovenia §9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať tieto náležitosti:

- a) druh spotrebiteľského úveru,
- b) obchodné meno, sídlo a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o právnickú osobu, alebo meno, priezvisko, miesto podnikania alebo adresu trvalého pobytu a identifikačné číslo veriteľa, ak ide o fyzickú osobu; ak je zmluvnou stranou aj finančný agent, zmluva o spotrebiteľskom úvere obsahuje aj údaje o ňom v rozsahu údajov ako u veriteľa, podľa toho, či ide o finančného agenta právnickú osobu alebo fyzickú osobu,
- c) adresu predávajúceho, na ktorej môže spotrebiteľ uplatniť reklamáciu alebo sťažnosť,
- d) meno, priezvisko a adresu trvalého pobytu spotrebiteľa,
- e) identifikáciu osoby, ktorej vlastnícke právo k tovaru alebo službe neprechádza na spotrebiteľa okamihom odovzdania a prevzatia tovaru alebo služby, a podmienky nadobudnutia vlastníckeho práva k tomuto tovaru alebo službe spotrebiteľom,
- f) dobu trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere a termín konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru,
- g) celkovú výšku a konkrétnu menu spotrebiteľského úveru a podmienky upravujúce jeho čerpanie,
- h) opis tovaru alebo služby, na ktoré sa zmluva o spotrebiteľskom úvere vzťahuje, a cenu tovaru alebo služby, ak ide o spotrebiteľský úver vo forme odloženej platby za tovar alebo poskytnutú službu alebo ak ide o zmluvu o viazanom spotrebiteľskom úvere,
- i) úrokovú sadzbu spotrebiteľského úveru, podmienky, ktoré upravujú jej uplatňovanie, index alebo referenčnú úrokovú sadzbu, na ktorý je výška úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru naviazaná, ako aj časové obdobia, v ktorých dochádza k zmene výšky úrokovej sadzby spotrebiteľského úveru, podmienky a spôsob vykonania tejto zmeny; ak sa za rôznych podmienok uplatňujú rôzne úrokové sadzby spotrebiteľského úveru, uvádzajú sa tieto informácie o všetkých uplatniteľných úrokových sadzbách spotrebiteľského úveru,
- j) ročnú percentuálnu mieru nákladov a celkovú čiastku, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť, vypočítané na základe údajov platných v čase uzatvorenia zmluvy o spotrebiteľskom úvere; uvedú sa všetky predpoklady použité na výpočet tejto ročnej percentuálnej miery nákladov,
- k) výšku, počet a termíny splátok istiny, úrokov a iných poplatkov, prípadné poradie, v ktorom sa budú splátky priraďovať k jednotlivým nesplateným zostatkom s rôznymi úrokovými sadzbami spotrebiteľského úveru na účely jeho splatenia,
- l) právo spotrebiteľa vyžiadať si výpis z účtu vo forme amortizačnej tabuľky podľa odseku 5, ak sa amortizuje istina na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere na dobu určitú, a to bezplatne a kedykoľvek počas celej doby trvania zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- m) súhrnný prehľad, ktorý obsahuje lehoty a podmienky splácania úrokov a súvisiacich pravidelných a nepravidelných poplatkov, ak sa poplatky a úroky majú platiť bez amortizácie istiny,
- n) prípadne poplatky za vedenie jedného alebo viacerých účtov, na ktorých sa zaznamenávajú platobné transakcie a čerpania, ak je otvorenie účtu povinné, spoločne s poplatkami za používanie platobných prostriedkov na platobné transakcie a čerpania a inými poplatkami vyplývajúcimi zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere a podmienkami, za akých sa tieto poplatky môžu zmeniť,
- o) úrokovú sadzbu, ktorá sa použije v prípade omeškania spotrebiteľa s platením splátok, a spôsob jej úpravy a prípadné poplatky pri neplnení zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- p) upozornenie týkajúce sa následkov nesplácania spotrebiteľského úveru,
- q) veriteľom vyžadované ručenie alebo poistenie,
- r) výšku poplatkov hradených spotrebiteľom za úkony notára, ak sú veriteľovi známe,
- s) informácie o právach podľa § 15 a podmienky ich uplatnenia,
- t) právo na splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti, postup pri takom splatení spotrebiteľského úveru a spôsob určenia výšky poplatku za splatenie spotrebiteľského úveru pred lehotou splatnosti podľa § 16,
- u) spôsob zániku záväzku zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- v) informáciu o možnosti mimosúdneho riešenia sporov zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere,
- w) právo na odstúpenie od zmluvy o spotrebiteľskom úvere, lehotu, počas ktorej možno toto právo uplatniť, a ďalšie podmienky jeho vykonania vrátane informácie o povinnosti spotrebiteľa zaplatiť čerpanú istinu a príslušný úrok podľa § 13 ods. 3, ako aj o výške úroku za deň alebo o spôsobe jej výpočtu,

x) názov a adresu príslušného kontrolného orgánu podľa § 23,
y) priemernú hodnotu ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver platnú k dňu podpisu zmluvy o spotrebiteľskom úvere, zverejnenú podľa § 21 ods. 2 za príslušný kalendárny štvrťrok; platnou priemernou hodnotou ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver pri zmluvách o spotrebiteľskom úvere uzatvorených do 15 kalendárnych dní po zverejnení priemernej hodnoty ročnej percentuálnej miery nákladov za príslušný kalendárny štvrťrok je priemerná hodnota ročnej percentuálnej miery nákladov na príslušný spotrebiteľský úver za predchádzajúci kalendárny štvrťrok.

15. Podľa § 11 ods. 1 písm. a) zákona č. 129/2010 Z.z. poskytnutý spotrebiteľský úver sa považuje za bezúročný a bez poplatkov, ak zmluva o spotrebiteľskom úvere neobsahuje náležitosti podľa § 9 ods. 2 písm. a) až l), s), z) a aa).

16. Nepochybne je zmluva uzavretá medzi stranami sporu zmluvou spotrebiteľskou, pre ktorú je charakteristické, že spotrebiteľ vstupuje do zmluvného vzťahu s dodávateľom za zmluvných podmienok, ktoré si vopred určí dodávateľ, pričom spotrebiteľ nemá možnosť tieto podmienky individuálne ovplyvniť.

17. Podľa § 53 ods. 1 Občianskeho zákonníka spotrebiteľské zmluvy nesmú obsahovať ustanovenia, ktoré spôsobujú značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa (ďalej len "neprijateľná podmienka"). To neplatí, ak ide o zmluvné podmienky, ktoré sa týkajú hlavného predmetu plnenia a primeranosti ceny, ak tieto zmluvné podmienky sú vyjadrené určito, jasne a zrozumiteľne alebo ak boli neprijateľné podmienky individuálne dojednané.

18. Podľa § 53 ods. 5) Občianskeho zákonníka neprijateľné podmienky upravené v spotrebiteľských zmluvách sú neplatné.

19. Podľa § 54 ods. 1 Občianskeho zákonníka zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie.

20. Predmetom konania je zaplatenie istiny vo výške 136 eur, odplaty vo výške 16 eur, zmluvnej pokuty vo výške 33 eur. Súd mal v konaní za preukázané, že medzi stranami sporu bola uzavretá zmluva o spotrebiteľskom úvere č. XXXXXXXXXX zo dňa 12.11.2015, na základe ktorej poskytol žalobca žalovanému úver vo výške 200 eur, ktorý sa žalovaný zaviazal vrátiť a zaplatiť mu odplatu pri poskytnutí finančných prostriedkov a úrok spojený so spotrebiteľským úverom, čo v prípade riadne splatného úveru predstavuje sumu 104 eur, t.j. zaplatiť mu celkovú čiastku 304 eur, ktorú sa žalovaný zaviazal uhradiť do 12.11.2016. V konaní bolo preukázané, že žalovaný uhradil žalobcovi sumu 64 eur. Z poskytnutého úveru 200 eur ostala neuhradená čiastka 136 eur. V tejto časti je žaloba žalobcu dôvodná, pretože poskytnutú sumu do výšky 136 eur žalovaný neuhradil. Preto v tejto časti súd žalobe vyhovel.

21. V bode 2 zmluvy o spotrebiteľskom úvere zo dňa 12.11.2015 sa zaviazal žalovaný uhradiť sumu 16 eur ako odplatu. Dojednanie o povinnosti žalovaného uhradiť odplatu vo výške 16 eur sú považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, ktorá spôsobuje nerovnováhu medzi právami a povinnosťami zmluvných strán. Tento poplatok nemá pre spotrebiteľa žiaden preukázateľný prínos a za tento poplatok sa mu nedostáva žiadneho protiplnenia. Takéto poplatku slúžia výlučne záujmu zmluvného partnera spotrebiteľa. Ide v danom prípade o formulárovú, vopred pripravenú zmluvu. Preto v tejto časti súd žalobu žalobcu zamietol.

22. Žalobca sa domáhal aj zaplatenia sumy 33 eur titulom zmluvnej pokuty, ktorá bola dohodnutá v bode 3 zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Dojednanie o zmluvnej pokute súd považuje za neprijateľnú zmluvnú podmienku, nakoľko spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán a zároveň podľa § 53 ods. 4 písm. k) Občianskeho zákonníka, požadujú od spotrebiteľa, ktorý nespĺnil svoj záväzok, aby zaplatil pomerne vysokú sumu v porovnaní s poskytnutou sumou ako sankciu spojenú s nespĺnením jeho záväzku.

Súd má za to, že nejde o individuálne dojednané zmluvné ustanovenie (§ 53 ods. 2 Občianskeho zákonníka). Súd má teda za to, že žalobca ako dodávateľ, zmluvnú pokutu so žalovaným ako spotrebiteľom osobitne nevyjednával, pretože zmluvná pokuta je súčasťou formulárových všeobecných

zmluvných dojednaní. Žalobca pri uzatváraní zmluvy vystupoval ako dodávateľ s poukazom na predmet podnikania a žalovaný vystupoval ako spotrebiteľ, pretože pri uzatváraní zmlúv nekonala v rámci predmetu svojej obchodnej alebo podnikateľskej činnosti (§ 52 odst. 3,4 Občianskeho zákonníka). Spotrebiteľ sa v porovnaní s dodávateľom nachádza v znevýhodnenom postavení pokiaľ ide o vyjednávaciu silu, ale aj úroveň informovanosti a táto situácia ho vedie k prístúpeniu na podmienky vopred pripravené dodávateľom bez toho, aby mohol podstatným spôsobom ovplyvniť ich obsah. Aj v tomto konkrétnom prípade žalovaná nemala možnosť podstatným spôsobom obsah predmetných zmlúv ovplyvniť. Žalovaný ako spotrebiteľ si zmluvnú pokutu osobitne nevyjednal vzhľadom na ich splynutie s ostatnými štandardnými podmienkami. Mohol len zmluvu ako celok odmietnuť alebo podrobiť sa všetkým podmienkam. Základným princípom spotrebiteľských zmlúv je, že nesmú obsahovať neprijateľnú podmienku, teda také zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa, a to pod sankciou absolútnej neplatnosti takejto podmienky. Z hľadiska posúdenia nekalých podmienok v spotrebiteľských zmluvách, Smernica Rady 93/13 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách, si stanovila práve za cieľ vyvážiť faktickú nerovnováhu medzi dodávateľom a spotrebiteľom pozitívnym zásahom štátu.

Zmluvné dojednanie týkajúce sa zmluvnej pokuty, považuje súd za neprijateľné zmluvné dojednanie, ktoré spôsobuje nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. V prípade, že ide o spotrebiteľský vzťah, musí ísť o takú zmluvnú pokutu, ktorá obstoje v rámci povinnej súdnej kontroly neprijateľných podmienok so zreteľom na povahu, obsah a všetky osobitosti právneho úkonu, so zreteľom na vzájomné práva a povinnosti účastníkov spotrebiteľskej zmluvy a v neposlednom rade i so zreteľom na sankcionovanie nesplnenia povinností na strane oboch účastníkov zmluvy. Preto by nemal byť v spotrebiteľskej veci už pri samotnom uzatváraní zmluvy prísnejšie alebo výlučne sankcionovaný zmluvnou pokutou len jeden účastník zmluvy, a to spotrebiteľ, teda výrazne v neprospech jedného účastníka zmluvy.

Súd poukazuje na právny názor vyjadrený v rozsudku Krajského súdu v Prešove vo veci 7Co/36/2015, cit. : „V danom prípade ako to vyplýva z obsahu spisu medzi účastníkmi bola uzatvorená štandardná formulárová spotrebiteľská zmluva. Uvedené je dôvodom k tomu, aby súdnej kontrole boli podrobené aj zmluvné dojednania majúce charakter podmienok spôsobujúcich značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Pritom by nemali byť žiadne pochybnosti o tom, že spotrebiteľ je slabšou zmluvnou stranou, či už z dôvodu neinformovanosti, alebo vyjednávacej pozície pri pokuse dosiahnuť zmenu už vopred naformulovanej zmluvy.“

Na základe hore uvedených skutočností súd v tejto časti žalobu žalobcu zamietol.

23. Podľa § 255 ods. 1 Civilného sporového poriadku súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci.

24. Podľa § 262 ods. 1 Civilného sporového poriadku o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

25. Žalovaný bol v konaní úspešnejší, vzhľadom na späťvzatie žaloby žalobcom do sumy 300 eur a vzhľadom na zamietnutie žaloby do sumy 49 eur, oproti priznanej sume 136 eur, preto by mu patrila náhrada trov konania. Žalovaný si však trovy konania neuplatnil, preto súd náhradu trov konania stranám nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozhodnutiu je možné podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

V odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Odvolacie dôvody a dôkazy na ich preukázanie možno meniť a dopĺňať len do uplynutia lehoty na podanie odvolania.

Prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

- a) sa týkajú procesných podmienok,
- b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,
- c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo
- d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak nebude povinnosť uložená týmto rozhodnutím splnená v stanovenej lehote, možno sa jej splnenia domáhať návrhom na vykonanie exekúcie podľa osobitného predpisu.